

**Σεβ. Μητροπολίτου Μεσογαίας & Λαυρεωτικής Νικολάου:
Επικήδειος εις τον π. Νεκτάριο Βιτάλη**

«Τῶν ἁγίων ὁ χορὸς εὔρε πηγὴν τῆς ζωῆς καὶ θύραν παραδείσου», τῶν ἁγίων ἡ χορεία ἀνεκάλυψε τὸν Χριστό, τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς, καὶ ἔτσι ἔζησε ξεδιψῶντας ἀπὸ Αὐτόν, πέρασε δὲ διὰ τοῦ θανάτου τὴν θύρα τοῦ παραδείσου καὶ εἰσηλθε στὴ δόξα τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, Ὁσιώτατοι ἱερεῖς, ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί,

Ὁ πολυσέβαστος Γέροντας Νεκτάριος ἔζησε σχεδὸν ἑννέα δεκαετίες, ξεδιψῶντας καθημερινὰ ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς, τὸν Χριστό, καὶ εἰσερχόμενος καὶ ἐξερχόμενος ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν διὰ τῆς θύρας τοῦ παραδείσου καὶ συνεπῶς «εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν». Ἡ ζωὴ του ταυτισμένη ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας μὲ τὴ βαθειὰ θλίψη, συνυφασμένη μὲ τὴν συνεχῆ θυσία, γεμάτη δάκρυα, κόπο καὶ ἀναστεναγμὸ ἦταν ἕνας καθ' ἡμέραν θάνατος. Ταυτόχρονα ὁμως ἡ πίστη του, ἡ ἀγάπη του, ἡ ἐλπίδα του, ἡ σχέση μὲ τὸν Ἅγιό του, τὸν Ἅγιο Νεκτάριο, ἦταν ἀείροη πηγὴ ζωῆς. Ἡ ζωὴ του, τὸ χαμόγελό του, ἡ ψυχὴ του, ἡ τεράστια καρδιά του ἕνας παράδεισος, ἕνα «σημεῖον», μιὰ σταθερὴ ἀναφορά. Οὔτε εἰς κρίσιν ἔρχεται οὔτε εἰς θάνατον, ἀλλὰ μεταβαίνει αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἐκ τοῦ θανάτου τῆς ἐπίγειας ζωῆς εἰς τὴν ζωὴν τῆς αἰώνιας βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὁ νεκρὸς ποὺ ἔχουμε μπροστὰ μας εἶναι ἄπνους, ἀλλὰ ζεῖ• εἶναι ἀκίνητος, ἀλλὰ πορεύεται τὴν μακαριὰν ζωὴν• εἶναι ἀμίλητος, ἀλλὰ ἡ φωνὴ του συνεχίζει νὰ ἀκούγεται• εἶναι ὡσεὶ ὑπνῶν, ἀλλὰ γρηγορεῖ• ἐπέλεξε τὸν μονήρη βίον, ἀλλὰ ἀγκάλιασε ὅλον τὸν κόσμον• σύντομα θὰ τοποθετηθεῖ ὑπὸ τὴν γῆν, ἀλλὰ ἐκ κοιλίας μητρὸς του «ἐν οὐρανοῖς πολιτεύεται». Πολὺ ἀνθρώπινος στὸν τρόπο, διαχειριζόταν οὐράνιες δυνάμεις.

Ἀπὸ μικρὸ παιδάκι ἔζησε τὸν πόνο, τὴν περιφρόνηση, τὴν ἀσθένεια τῆς φύσεως. Στὴν πρόκληση ὅλων αὐτῶν ἀπάντησε μὲ μιὰ ἀδιάκριτη καὶ ἀδιάπτωτη συμπόνοια πρὸς πάντας. Ἡ κραυγὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «τίς ἀσθενεῖ καὶ οὐκ ἐγὼ ἀσθενῶ, τίς σκανδαλίζεται καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;» (Β΄ Κορ. ια΄ 29) καθημερινὸ βίωμά του. Ποιὸς τὸν πλησίασε καὶ βρῆκε τὴν πόρτα τοῦ κλειστή; Ποιὸς τοῦ ζήτησε κάτι καὶ δὲν ἔφυγε μὲ γεμάτα τὰ χέρια καὶ πεπληρωμένη τὴν καρδιά; Ποιὸς ἀκούμπησε πάνω του καὶ δὲν βρῆκε κατανόηση; Ποιὸς τὸν ἄγγιξε μὲ θλίψη καὶ δὲν ξεχείλισε ἀπὸ παρηγοριά;

Ἡ ἐλεημοσύνη του ἀπαράμιλλη. Δὲν ἔδινε σὲ λίγους, οὔτε μόνο κάποιες φορές, οὔτε λίγα. Ἔδινε σὲ ὅλους ἀνεξαιρέτως, πάντοτε καὶ ὅ,τι εἶχε. Καὶ τὸ ἔδινε μὲ ὅλη τὴν μεγάλῃ του καρδιά. Δὲν κράτησε γιὰ τὸν ἑαυτὸ του τίποτα. Ράσα παλιά, τριμμένα, φτωχικά, πολυκαιρισμένα, παρατημένα. Ὑγεία σπασμένη, σκόπιμα σὲ αὐτοεγκατάλειψη. Ἐφτιαξε θαυμάσιο οἶκημα καὶ ὁ ἴδιος ἔμεινε στὸ ἐνοίκιο. Τὸ δωμάτιό του σὰν ἀποθήκη, ἀκατάσταστο, γεμᾶτο ἀπὸ ὅσα τοῦ ἔφερναν καὶ τὰ ὁποῖα δεχόταν, μὲ μόνο σκοπὸ νὰ τὰ προσφέρει. Δὲν δέχθηκε ποτὲ νὰ τοῦ τὸ τακτοποιήσουμε. Ἐπίμονα ἀρνήθηκε νὰ τοῦ τὸ βᾶσουμε ἢ κάπως νὰ τοῦ τὸ κάνουμε πιδ εὐχάριστο. Τοῦ εἶπαμε• ἄφησέ μας νὰ σὲ περιποιηθοῦμε, Γέροντα. Ἔτσι ποὺ ζεῖς ἐσένα θὰ σὲ ἐπαινοῦν γιὰ τὴν αὐταπάρνηση κι ἐμᾶς θὰ μᾶς κατηγοροῦν γιὰ τὴν περιφρόνηση σὲ σένα. Οὔτε ἔτσι ὑπεχώρησε. Ἡ φιλοπτωχία καὶ ἡ ἀμεριμνία ἦταν βαθιὰ ριζωμένες μέσα του.

Τὰ χρήματα ποὺ τοῦ ἔδιναν δὲν πρόφθαινε νὰ τὰ σκορπάει. Τὰ φύλαγε γιὰ νὰ τὰ δώσει. Ὅλα τὰ εἶδη τῶν νομισμάτων, ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον, ἀπὸ τὸν Καναδᾶ, τὴν Αὐστραλία, τὴν Ἀμερικὴ, τὴν Τουρκία, τὴ Σερβία, τὴ Ρουμανία, ἀπὸ ὅπου κανεὶς μπορεῖ νὰ φανταστεῖ, κυκλοφοροῦσαν στὸ δωμάτιό του. Εἶχε χρήματα μέσα σὲ ντουλάπια, στὸν κόρφο του, κάτω ἀπὸ τὰ σεντόνια του, μέσα στὴ μαξιλαροθήκη του γιὰ νὰ τὰ προσφέρει τὴν κατάλληλη ὥρα καὶ σὲ ὅποιον τὰ χρειαζόταν. Τὶς ἡμέρες τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα, τὰ τρόφιμα ποὺ συγκέντρωνε καὶ συσκεύαζε ἦταν περισσότερα ἀπὸ ὅσα μάζευαν ὅλοι μαζὶ οἱ ὑπόλοιποι ναοὶ τῆς Μητροπόλεώς μας. Περίπου 7 τόνους λάδι μοίραζε τὸν χρόνο μόνο στὶς ἐνορίες καὶ ἄγνωστο πόσο σὲ συλλόγους, φτωχοὺς καὶ πεινασμένους. Ἡ ἀποθήκη τοῦ Προσκυνήματος εἶχε τρόφιμα, ροῦχα, παιγνίδια, εἶδη οἰκιακῆς

χρήσεως, παπούτσια, είχε τὰ πάντα, ἀκόμη καὶ νυφικά. Ἔδινε καὶ ποτὲ τὰ χέρια του δὲν ἦταν ἄδεια. Σκόρπιζε καὶ οἱ ἀποθήκες του γέμιζαν.

Ἀπλὸς καὶ σοφός, ἀσθενικὸς στὴ φύση του καὶ δυνατὸς στὸ πνεῦμα. Εὐκόλα τὸν κατατάσσεις στὰ «μωρὰ τοῦ κόσμου καὶ στὰ ἀσθενῆ καὶ ἐξουθενημένα», πού ὅμως καταισχύνουν τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς ἰσχυροὺς. Ἔνα φαινομενικὸ τίποτα, πού ὅμως «οὐκ ἦν ἄξιος αὐτοῦ ὁ κόσμος». Ἔνας ποταμὸς ἀγάπης καὶ παρηγορίας, μία πηγὴ δυνάμεως καὶ πίστεως. Ἀγάπησε ἀδιακρίτως τοὺς πάντας, γι' αὐτὸ καὶ ἦταν ἀγαπητὸς ἀπὸ ὅλους, πραγματικὰ λατρευτός. Συνήρπαζε τὸν λαὸ καὶ ἔκλεβε τὶς καρδιὲς μὲ ἐξαιρετικὴ εὐκολία. Ἐξουδενώθηκε καὶ ἐλαττώθηκε ὑπερβολικά, γι' αὐτὸ καὶ τιμήθηκε ὑπερβαλλόντως. Ἔνας ἱερομόναχος Δ' κατηγορίας, ἔγινε Μέγας Ἡγούμενος· ἕνας ἄσημος ὀλιγογράμματος παππούλης τράβηξε τὴν προσοχὴ Πατριαρχῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων καὶ κέρδισε τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ δύσπιστου καὶ ἀπαιτητικοῦ λαοῦ. Ἔπεισε γιὰ τὴν ἀθηνικότητά του, γιατί ἦταν γνήσιος στὴν πίστη του. Πετάχθηκε στὴν ἄκρη τῆς Ἀττικῆς, στὴν Καμάριζα, καὶ ἐκεῖ μέσα σὲ λίγα χρόνια ἔφτιαξε ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα προσκυνήματα στὴν Ἑλλάδα, μὲ πανορθόδοξη ἀκτινοβολία. Ὅλη τὴ μέρα στὸν ναό, ὅλος ὁ χρόνος του στὴ διακονία, ὅλη του ἡ καρδιά στοὺς ἐλαχίστους ἀδελφοὺς τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς πού δὲν γνώριζε πολλὰ γράμματα, γνώριζε ὁ ἴδιος τὰ ὀνόματα καὶ τὴν καρδιά χιλιάδων ἀνθρώπων καὶ ἔγινε γνωστὸς σὲ ὅλον τὸν κόσμον.

Ὁ λόγος του «ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος», ζωντανός, μαγευτικός, ἀληθινός συναρπαστικός. Ἔξυπνος, χαριτωμένος, εὐχάριστος στὰ δύσκολα. Δὲν εἶχε χάρη μόνον ὁ λόγος του καὶ ἡ ὅλη πολιτεία του· ἦταν ὁ ἴδιος γεμάτος ἀπὸ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος ἀναπαύθηκε ἐπάνω του.

Ἡ ζωὴ του, ἡ πορεία του, ἡ ὅλη ὑπαρξὴ του, ὅλα ἕνα θαυμαστὸ σημεῖο. Ἡ εὐαρέσκεια, ἡ ἐμπιστοσύνη, ἡ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ ἐμφανῆς στὸ ταπεινὸ του πρόσωπο. Σὰν νὰ ἀντλοῦσε τὴν ἀναπνοή του ἀπὸ τὸν κόσμον τῆς ἐπέκεινα πραγματικότητος, σὰν νὰ ρουφοῦσε ἀέρα ἀπὸ τὸν παράδεισον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ τὸν ἀπέπνεε στὴν καθημερινότητα τοῦ καθενὸς πού τὸν πλησίαζε. Ὅντως «θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ». Τὰ χνῶτα του, ἡ μυρωδιά του, ἡ ζωὴ του μᾶς προετοίμασαν γι' αὐτὸν τὸν κόσμον πού τώρα βρίσκεται καὶ ὄχι γι' αὐτὸν πού ὡς τώρα ζοῦσε· μᾶς ὑποψίασαν γιὰ τὸν Γέροντά μας, ὅπως τώρα εἶναι, καὶ ὄχι γι' αὐτὸν πού μέχρι τώρα γνωρίζαμε.

Ἴσως κάποιος θὰ μπορούσε νὰ παρατηρήσει λίγα ἐλαττώματα στὴ συμπεριφορά του, πού ὅμως δὲν ἐνοχλοῦσαν. Ἡ χάρι του καὶ τὸ βλέμμα τοῦ Θεοῦ ἐπάνω του ἦταν κρυμμένα κάτω ἀπὸ τὰ λάθη καὶ τὶς τυχὸν ἀδυναμίες του. Ἔτσι τὸν ἀσφάλισε ὁ Θεός, ἔτσι προστάτευσε τὸν θησαυρὸ Του, ἔτσι διεφύλαξε τὸν ἀνθρώπο Του, ἔτσι μᾶς βεβαίωσε γιὰ τὸ μυστήριό του.

Πολυσέβαστε καὶ μακαριστέ μας, Γέροντα Νεκτάριε, ὄντως «μακαρία ἡ ὁδὸς ἣ πορεύη σήμερον», ἀλλὰ καὶ μακαρία ἡ στενὴ καὶ τεθλιμμένη ὁδός, τὴν ὁποία ἀκολούθησες στὴ ζωὴ σου αἴρων τοὺς σταυροὺς πλήθους πιστῶν τέκνων σου μαζί μὲ τὸν δικό σου. Γιατί ἀπὸ αὐτὴν τὴν ζωὴ, μιμούμενος στοὺς τρόπους τὸν Ἅγιό σου Νεκτάριο, τὸν μιμήθηκες καὶ στὴ δόξα.

Συγχώρεσέ με πού θὰ πῶ δυὸ λόγια πιὸ προσωπικά. Μοῦ ἐμπιστεύθηκες, ἴσως τὴν τελευταία σου γενικὴ ἐξομολόγηση. Ταξείδευσες μαζί μου στὶς γωνιὲς τῆς πολυτάραχης ζωῆς σου, ἀναμειγνύοντας τὶς λεπτομέρειες τῆς μνήμης σου μὲ τὸ ἄρωμα τῆς πηγαίας δοξολογίας σου. Φανέρωσες τοὺς μυστικούς παλμοὺς τῆς καρδιάς σου καὶ μίλησες γιὰ τοὺς βαθεῖς πόθους σου. Περιέγραψες ὀλοζώντανα τὶς λεπτὲς πινελιὲς τῆς ἀγάπης σου καὶ μὲ παιδικὴ ἀθωότητα ἐξέφρασες τὴν πολὺ καὶ τὴ σοφία σου.

Τὸ χαμόγελό σου ἕνας ἀτέλειωτος παράδεισος.

Ἡ καρδιά σου μιὰ τεράστια ἀγκαλιά.

Ἡ πίστη σου ἕνας ἀκλόνητος βράχος.

Ἡ ζωὴ σου ἕνα διαρκὲς σημεῖο.

Μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἀναμειγμένα μὲ δοξολογικὸ πόνο σὲ ἀποχαιρετοῦμε, ὄχι γιατί ἐσὺ φεύγεις ἢ πηγαίνεις κάπου ἄλλοῦ, ἀλλὰ γιατί θὰ μᾶς λείψει ἡ ζεστὴ εἰκόνα σου, τὸ ἀντίκρυσμα τῆς μορφῆς σου, τὸ ἄκουσμα τῆς γλυκιᾶς φωνῆς σου. Ἐσὺ μένεις ἐκεῖ πὸ πάντοτε ἦσουν, στὸν χῶρο τῶν ἁγίων καὶ πορεύεσαι στὴ γνωστὴ σου χώρα, αὐτὴν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Σὲ ὑποδέχεται ὁ Ἅγιός σου, αὐτὸς πὸ πάντοτε ἦταν κοντὰ σου• σὲ περιμένει ὁ Κύριός σου καὶ ἡ Παναγία μητέρα Του, αὐτοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐσὺ ποτὲ δὲν ἀπομακρύνθηκες• σοῦ ἀνοίγει τὴν ἀγκαλιά της ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ. Ὁλόκληρη ἡ Ἐκκλησία μας σὲ ἀποχαιρετᾶ, χωρὶς ὅμως νὰ αἰσθάνεται τὸν χωρισμό σου. Ἡ ἴδια καὶ σὲ ὑποδέχεται, χωρὶς πάλι νὰ νοιώθει πῶς τῆς ἔλειπες.

Μᾶς χάρισε τὴ χαρὰ τοῦ μυστηρίου τῆς ζωῆς σου. Τώρα μᾶς προσφέρεις καὶ τὴ μυστικὴ χαρὰ τοῦ μυστηρίου τῆς κοιμήσεώς σου. Γόνυ κλίνουμε στὸ ἱερὸ σκηνωμά σου καὶ ταπεινὰ ζητοῦμε ἀπὸ τὸν Κύριο τὴν ἀνάπαυσή σου καὶ ἀπὸ σένα τὶς αἰώνιες προσευχές σου.

Ἐμεῖς, ἡ ἐκκλησιαστικὴ σου οἰκογένεια «ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως σὲ προσφέρουμε στὸν Φυτουργὸ τῆς κτίσεως». Αἰωνία νὰ εἶναι ἡ μνήμη σου, ἀξιομακάριστε καὶ ἀοίδιμε, Γέροντά μας, προσφιλέστατε παππούλη μας, πολυσέβαστε πατέρα μας Νεκτάριε.